

PASTORAAT AAN PASTORES

‘VERRAST DOOR GODS MAATWERK’

door Dr. Rolf Sons

overgenomen uit ‘Aufatmen’, herfst 2005

(Vertaald uit het Duits door Ad Hammingh en Anneke Jonckers Nieboer, teamleden van de Werkgroep voor gebedspastoraat Nederland *‘in Christus heel’*)

Pastoraat aan pastores

Over de auteur:

Dr. Rolf Sons (1961) is gehuwd en vader van vijf kinderen tussen 7 en 17 jaar. Hij is predikant in de Evangelische Landeskirche in Württemberg. Nadat hij tien jaar als predikant in een gemeente heeft gewerkt, is hij nu begeleider van theologiestudenten aan de universiteit van Tübingen. Samen met zijn vrouw is hij verbonden met de Duitse tak van de internationale beweging van het Gebedspastoraat.

Een verslag van het Gebedspastoraat

Een favoriet uit de Bijbel is voor mij Elia. Wat mij in het bijzonder heeft aangesproken is de geschiedenis hoe hij moe en uitgeput, teleurgesteld en moedeloos onder een bremstruik zit. Ofschoon Elia als een succesvolle medewerker van God kan worden gezien, is hij uitgeput en wil hij het liefst ophouden met zijn dienst. In deze situatie krijgt hij echter onverwachts hulp. In de gestalte van een Engel heeft hij een ontmoeting met de Heer, die hem iets te eten geeft en hem bemoedigt verder op weg te gaan. Elia beleeft ‘pastoraat aan de pastor’. Dat ook wij als medewerkers van God zelf ten diepste behoefte hebben aan pastoraat, geven wij amper toe. Het moet vaak eerst tot een crisis komen zoals bij Elia, voordat we Gods pastoraat aan ons zelf toelaten. In het volgende verslag wil ik er iets van vertellen hoe mijn vrouw en ik tamelijk onverwachts en toch innerlijk voorbereid het pastoraat van God ervaren hebben. In het Gebedspastoraat mochten wij beleven hoe God ons verzorgde.

Het begon met verlangen

Als predikant van twee zelfstandige kerkelijke gemeenten, bezig met een grote hoeveelheid werk, met weinig vrije avonden, had ik al lang het verlangen om God opnieuw te ontmoeten. Ik verlangde ernaar om verfrist te worden door de Heilige Geest en eenvoudig weer eens in de tegenwoordigheid van God op adem te kunnen komen. Op deze manier hoopte ik nieuwe impulsen te krijgen, niet alleen voor mijn persoonlijk leven als christen, maar ook voor mijn werk. Toen kregen mijn vrouw en ik min of meer toevallig een prospectus van de Christusbruderschaft in Selbitz in handen over het Gebedspastoraat. Hierin werd de cursus Gebedspastoraat beschreven als een retraite van vijf dagen met een paar inleidingen, tijden van gebed en een persoonlijk pastoraat. Vooral predikanten en kerkelijke medewerkers werden daar-

voor uitgenodigd. We hadden de indruk, dat het wel iets voor ons kon zijn, en meldden ons daarom aan, hoewel het ons niet echt duidelijk was wat ons te wachten stond. In de hoop dat onze wens naar een geestelijke opfrisbeurt door deze cursus vervuld zou worden, gingen we op weg.

De inleidingen waren niet op ons hoofd gericht maar op ons hart

Wat ons allereerst opviel was de verhouding tussen deelnemers en teamleden. We waren met 24 deelnemers en 16 teamleden. Wat betekent zo'n personeelsinzet? Verschillende teamleden kwamen uit de 'Offener Abend Stuttgart'¹ waarvan we al veel goeds gehoord hadden. Andere teamleden, waaronder ook een aantal predikanten, kwamen uit Nederland en Zwitserland. De deelnemers bestonden uit een gemengde groep uit heel Duitsland, zowel echtparen als alleenstaanden. De sfeer was vrij en tegelijk vol verwachting. Het zou er deze dagen om gaan om God te ontmoeten.

Als theoloog was ik natuurlijk heel benieuwd naar de inleidingen. Wat is er voor nieuws te leren en hoe zouden de teamleden het pastoraat beschrijven? Mijn verwachtingen gingen echter snel in een andere richting. In de inleidingen ging het er niet zozeer over de theorie van het pastoraat, waarvan ik het een en ander dacht te weten, als wel om mijn hart. Er waren geen lange Bijbelstudies of theologische essays, maar meer gerichte 'impulsen', die de kern van de persoon betroffen. In het middelpunt stonden vragen over vergeving, innerlijke genezing en bevrijding van bindingen. Alles was heel eenvoudig, zonder intellectuele gesprekken. Want het was de bedoeling dat we ons door Gods woord en zijn Geest zouden laten aanraken. Waar gaat het over mijzelf? Waar zie ik mijn eigen wonden en gebondenheid? Waar heb ik vergeving nodig?

Verborgenheden komen aan het licht

Na de inleidingen volgde geen discussie maar een tijd van stilte. Iedereen kon zich in gebed afvragen in hoeverre het hem of haar zelf betrof. Het verwonderlijke was, dat in deze tijd van zwijgen en luisteren, van bidden en nadenken, verborgenheden boven kwamen, die ik hooguit vermoedde en gedeeltelijk verdrongen had. Daarover had ik nog nooit met iemand gesproken.

De dagen waren gevuld met stilte, gebed en goedgedoseerde impulsreferaten, die op ons leven betrekking hadden. Ik begon erover na te denken, of ik in deze dagen werkelijk open zou kunnen praten over mijn innerlijke ervaringen en de gewetenslast. Mijn Gebedspastoraat zou pas op de laatste dag plaatsvinden. Ik kon op het laatst amper afwachten tot het zover was. Ik had de typische domineeszorg: voor welk teamlid zou ik mij openen? Zou het deze of toch die zijn? Het liefste zou ik ze na die tijd nooit meer zien! De leiding van het team vermoedde zeker wat van mijn onzekerheid. Zij kozen voor mij een dominee uit Nederland en iemand uit Zwitserland. Het waren altijd twee personen van wie je het pastoraat kreeg. De kans dat ik ze direct weer zou ontmoeten was klein.

Tijdens mijn pastoraat baden de andere deelnemers die niet in een pastoraat waren, voor ons gesprek. Wie iets voor mij kreeg ingegeven, schreef het op.

¹ (Vertalers: een evangelische beweging in de kerk aldaar)

Nu was ik dus aan de beurt en mocht daarover praten wat mij in de stilte min of meer duidelijk geworden was, en ook over veranderingen die volgens mij nodig waren. Een hele middag spraken, baden, en luisterden we naar God. Ik had daarbij sterk de indruk dat de Heer zelf het gesprek stuurde. Het leek allemaal maatwerk te zijn. Wat Hij Zelf door zijn Geest aan het licht had gebracht, kwam ter sprake. Het mooie was, dat Hij niet alleen aan het licht brengt, Hij geneest ook en bevrijdt! Het waren echt 'gelukzalige' uren! Ik kan in woorden nauwelijks weergeven wat ik in deze pastoraattijd beleefde. Jezus zelf heeft in deze uren intensief aan mijn binnenste gewerkt, mij van binnenuit genezen, versterkt en bevrijd. Alles was doortrokken van tranen, tranen van omkeer, van dankbaarheid en blijdschap. Mijn vrouw had in haar Gebedspastoraat vergelijkbare ervaringen. Bij het uitwisselen met elkaar werd ons duidelijk, dat ook veel op ons huwelijk van invloed was. Aan het eind van het pastoraat werden ons teksten, een zegen en de zalving meegegeven. Wat de Heer ons gegeven had moest in ons bewaard blijven.

Wat is het bijzondere van dit pastoraat?

Het bijzondere van deze manier van pastoraat was niet de therapeutische vaardigheid van de twee teamleden en ook niet de psychologische duiding van het persoonlijke levensverhaal, maar de ervaring hoe de Heilige Geest in het eigen leven werkzaam is en ingrijpt. In de ontmoeting met de Heilige God kreeg ik zelfkennis. De Heer zelf maakte het duidelijk. Hij genas echter ook en verbond de wonden. Dat komt in het werk van de Heilige Geest allemaal bij elkaar: aan het licht brengen, reinigen en troosten. Beide teamleden beleefde ik als fijngevoelige partners, die in afhankelijkheid van de Heilige Geest handelden. Er werd vergeving uitgesproken en bevrijding van bindingen voltrokken. Aan het eind van de week was het ons beiden duidelijk, dat deze manier van pastoraat precies was wat we nodig hadden. God had duidelijk gemaakt, wat wij in de mist nog niet konden zien, of wat we hooguit hadden kunnen vermoeden.

Intussen hebben wij een volgende cursus gevolgd speciaal voor echtparen.² En deze zomer kunnen we samen aan een weekend voor de Teamleden deelnemen. Wij verheugen er ons al op! Het Gebedspastoraat is voor ons een weg van innerlijke vernieuwing en verandering geworden, die we graag verder willen volgen.

Het gebed staat in het middelpunt

In het middelpunt van deze voor mij nieuwe vorm van pastoraat stond inderdaad het gebed. Al zes weken vóór de cursus hebben de teamleden al voor ons, de deelnemers gebeden. Door het gebed werden onze harten voorbereid. Alle deelnemers waren van af het begin 'ombeden', en dat merkten we ook. Gedurende de cursus speelde eveneens het gebed in zijn verschillende vormen een belangrijke rol: voorbede, lofprijzing, en gebed vanuit het luisteren naar God. Het pastoraat zelf gebeurde in een gebedshouding; de Heer Zelf doet het beslissende. Zoals de Noorse bisschop Ole Hallesby eens treffend schreef: "Bidden is niets anders dan Jezus in onze nood binnen te laten." Dat gebeurde letterlijk aan ons. Jezus kwam binnen!

Op het theologische vlak heb ik geleerd, hoe dicht gebed en pastoraat bij elkaar liggen en in elkaar overgaan. In het gebed gebeurt een genezende diepe reiniging,

² (Vertalers: deze cursus wordt wel in Duitsland gegeven, maar niet in Nederland.)

zoals deze verder nauwelijks ergens geschiedt. In het gebed mag ik ook beleven hoe God aan mij werkt. Gebed is immers geen éézijdige communicatie maar steeds een gesprek. Daar waar ik zelf in een open gebedshouding voor Hem treed, kan Hij bij mij binnenkomen en mij veranderen.

Na de cursus gebedspastoraat werd nog zes weken lang voor ons deelnemers verder gebeden.

Gebedspastoraat als door-werkend pastoraat

Bij het gebedspastoraat gaat het volgens ons niet om een kort of oppervlakkig pastoraat. Het gaat in de diepte en werkt door. De sporen van de twee gebedspastoraten die we tot nu toe ontvingen, merk ik nog steeds op. De beleving van mijzelf en van anderen werd anders, en ik kan meer verzoend met mijzelf omgaan. Ook ons huwelijk kreeg een nieuwe diepte en echtheid, waar we dankbaar voor zijn.

Dit persoonlijke verhaal heb ik geschreven omdat ik er vast van overtuigd ben, dat wij als predikanten en pastors het bevrijdende en genezende werk Gods allereerst aan ons zelf moeten ervaren, vóór wij met geestelijke autoriteit ons pastoraat en gemeentewerk uit kunnen oefenen. Dit verhaal wil voor de lezers een bemoediging zijn om zelf eens een Gebedspastoraat te beleven.

Ik besluit met een citaat van mijn leraar Manfred Seitz: “Men kan pastoraat dan pas geven, wanneer men zelf pastoraat van Jezus Christus ontvangt”. (“Seelsorge an denen, die Seelsorge üben”³ in: Erneuerung der Gemeinde, M. Seitz, Göttingen 1986)

Toevoeging van de vertalers:

De hier beschreven vorm van gebedspastoraat wordt in Nederland gegeven in thuispastoraat en cursussen door de Werkgroep voor gebedspastoraat Nederland ‘in Christus heel’ Deze werkgroep is ook betrokken bij het werk in Duitsland.

Secretariaat: Hannie Jansen, Arendshorst 25, 7414 HL DEVENTER, Tel. 0570 - 644 418

e-mail: jhwjansen@ncrvnet.nl

³ ‘Pastoraat aan hen die pastoraat geven.’